

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ
А ПРАВДА
ОСВОБОДИТЬ ВАС.

ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСТНИК

ЗА НАРІД
І
ЗА ВІРУ.

THE ORTHODOX HERALD

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

РІК I.

ВІННІПЕГ, МАН., ЖОВТЕНЬ, 1924

ЧИСЛО 7

ПАСТИРЯМ І ДІТЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

МОЇМ ДОРОГИМ БРАТАМ І СЕСТРАМ, ЄДНІСТЮ ХРИСТОВИХ ВІРИ І ЛЮБОВИ ОБ'ЄДНАНИМ В РІДНІЙ ЦЕРКВІ.

ВО ІМ'Я ОТЦЯ І СИНА І СВЯТОГО ДУХА.

З ласки Божої, волею Української Православної Церкви з Рідного Краю я був висланий, як посланець Її до наших братів в Канаді і Америці. Величчя місія була положена на мене — благовістити моїм Братам та Сестрам про велику милість Божу до нашого народу, про велику радість, яка сталася і в теперішні, такі сумні для нашого народу часи, про відродження прадідної Церкви нашого народу, — його Рідної Матери.

Мене було покликано за море піти і тут знайти дітей Українського Народу, принести їм ту велику радість Воскресіння Рідної Матери — Української Православної Церкви, сповістити, що від тепер в духовім житті нашого народу почалась нова доба: Рідна Церква тільки рідною стежкою має вести наш побожний нарід до Царства Божого, заповіданого нам нашим Божественним Учителем — Сином Божим. І поклала Рідна Церква на мене великий обов'язок: будити приспаних віковим сном духової темряви і занедбання. Братів, на яких ще й досі лежить пляма минулого поневолення, минулої темної роботи чи то Поляків, чи Москвинів, кликати змити з себе ці плями і чистими од бруду, нанесеного нещасним минулим, під проводом Рідної Матери — Української Православної Церкви стреміти до вічного світу Царства Божого, стреміти правду Божу втілити в житті і нашого, так жадного на сю Божу правду, побожного народу. На зустріч нових світлих днів в житті нашого Українського Народу, наказано мені кликати рідних Братів і Сестер. Рідна Церква, вічною правдою Божих навчань, святістю всенародних палких молитов, силою своєї непоборимої віри має виблагати у Небесного Отця ці нові світлі дні, має силою своєї віри, своїх святих поривів підвинути наш нарід на велику любов до самозабуття, на велику працю до самоофірування, во ім'я зведення і до нашого народу Божого Царства — царства миру, свободи, любові і світлої праці. Зникнути мусять перед тим всенароднім поривом віри і любові в Рідній Церкві усі страшні привиди нашого нещасного, темного і закривавленого минулого.

Божа ласка з світлим ділом Рідної Церкви і Її матерні кличі почуті Її вірними синами і тут за морем, почуті тими, в грудях яких бється серце вірне Божій правді і повне любові до Рідного нещасного краю й народу.

Тільки з словом Христового благовістя, без усяких наказів і призначень з гори, прийшов я, як посланець Рідної Церкви до своїх братів по вірі в Канаді і щасливий свідомістю, що тільки з рук їх прийняв я право на своє служіння Українській Православній Церкві в Канаді, як її архипастир. Щасливий, що в наші часи повторюється свята і чиста традиція першо-християнських часів, коли Церква, всенародня, в пориві довіри і любові обирала і приймала свого архипастиря, доручаючи йому саме дороге — своєї душі.

З сього менту я мав радість побувати в різних кутках Канади, де лише є діти Рідної Церкви. Богато святих, незабутніх хвилин всенароднього пориву Христових віри і любові пережив я. Назавжди незабутніми залишаться для мене та щирість і сердешність, з якою Брати та Сестри і їх діти витали мене в своїх бідненьких, але таких милих церковцях, так нагадуючих первісні часи Христової віри, коли ще не було величчя кам'яниць-храмів, як тепер, але серце було найбільш чудовим Божим храмом, про красу якого нагадують нам цілі сонми святих мучеників і подвижників того часу.

Радий зазначити, що парафії Української Православної Церкви в Канаді досягли такої сили організації і такого міцного єднання духа, які тільки можливі в умовах канадійського життя. Я бачив зворушуючу любов до своєї матери-церкви, велику відданість її ділу і велику жертвенність на її потреби. Я радий був наочно переконатись, що Українська Православна Церква в Канаді по силі свого духа, по високій свідомості своїх духовних дітей є незломна

сила, яку ніщо зломати не може. Радий також зазначити, що такою вона стала завдяки самовідданій до забуття себе світлій праці пастирів і активних синів Її, та мудрому керуванню нею Її Консистоїї, Адміністратора і Брацтва. Та боротьба, яку світлі діячі Рідної Церкви в Канаді ввели на своїх раменах, за діло Її, залишиться назавжди найсвітлішою добою життя Української Православної Церкви в Канаді, бо оздоблена вона високою ідейністю, цілковитою безкористністю і разом з тим незломною силою духа перших борців за народне діло відродження Рідної Церкви.

Сердешно — зворушуючо прийняла мене Українська Православна Церква в Канаді і хоч усіх витань її я не відношу тільки до себе, особисто, але вони надто дорогі мені. Я знаю, що витаючи посланця Рідної Церкви, мої Брати і Сестри витали велике діло Її і в сих витаннях виявляли свою волю прилучитися до того діла, бути і вірними дітьми Рідної Церкви і Її апостолами.

Сердешна подяка усім Парохіям і їх Пастирам за радісні хвилини доставлені мені: раділа душа зростом дорогого діла і підносила до Бога з тихими словами відданої Божій волі і вдячності за благословіння.

Ми, Любі Брати та Сестри, на великій межі в житті нашого народу, ми живемо в неповторимий час його відродження. Силою своєї свідомості він приходить до нового життя. В тяжких муках народження він витворює необхідні йому сучасні форми того життя. В творінні сих форм він, щоб залишитись самим собою, захоронити свою окремішність, свою властиву йому красу, повертається до старих, рідних, часом забутих жерел.

Мимохіть в сей великий час приходить до спомину дивне, повне невиразимої сили натхнення, видіння Пророка Езекиїла кістяків на полі, які ожили. Чув він голос Божий: «Ви кістяки, сухі, вислухайте слово Господнє. Так говорить Господь Бог до сих кістей: ось Я вдихну у вас духа, щоб ви поробились знов живими» (Езек. XXXVII — 4. 5.). І ожили ці кістяки на очах пророка і дає Господь йому наказ: «Сину чоловічий! Отті кости, се все для Ізраїля. Вони мовлять: **кости наші висхли, надія наша зникла, бо ми відірвались від коріння.** Тим же то вискажи пророцтво і скажи їм: Так говорить Господь Бог: **Ось Я поодчиняю гроби ваші і введу вас, мій народе, з гробів ваших...**» (ст. 11-12).

І ми могли сказати: «Кости наші висхли, надія наша зникла, **бо ми відірвались від коріння**» і на нашому народньому полі богато таких кістяків нагромадилось, нас теж відірвали були від коріння, засудили на смерть і сохли ми і раділи ті, що хотіли нашої смерті... Але-ж Божа ласка зглянулася над нашим народом: богато таких кістяків ожило і Церква Рідна, що теж була засуджена на небуття, прокинулася до життя; силою своєї віри Вона одчиняє «**гробі наші і виводить нас з гробів сих**». Пророком Езекиїлом стає вона своєму народові і по Божій стежці веде його.

Святі завдання Воля Божа положила на наше покоління: високо знов піднести хоругву Прадідної Церкви — Святої Мучениці на віковому хресті нашої нещасної мичувшини і під провід її усім стати, аби всенародньою єдністю віри і любові наблизити до нас царство Боже, аби нарід свій піднести в силі і освіті, вирвати його з неволи темряви і лукавого визискування темних сил.

Тяжка наруга в мичувшині над правдою Божою і над найбільшою святістю душі нашого народу — його Православною Церквою мусить бути змита. Сю наругу, се дике насильство над душою цілого народу, безпримірне в історії всесвіту зчинили Поляки так званою релігійною унією в кінці XVI віку, а Москвини купівлею нашої церкви вік пізніше. І першими і другими се робилось не во ім'я Христа, не во ім'я Його святого діла примирення чоловіка з Богом, ні, а во ім'я примирення чи з польською чи з москвинською неволею, во ім'я знищення на віки усього нашого народу. Дійсно, — се могло бути діло лише диявола

— противника Божого, лише тільки він міг навіть думку — діло Христової свободи і любови обернути на цілі по-неволення і затемнення. — Віки кривавої боротьби, безліч невимовних страждань нашого народу залишаться назавжди чорною плямою на творцях і робітниках чи то польської акції в унії, чи то роботи Москвинів після загарбання нашої Церкви. Тяжку відповідь прийде дати їм перед престолом Правосудного Бога.

Як унія так і московська робота могли зродитися і жити підтримкою насильств лише в час безправности нашого народу і його темряви, тоді тільки могла бути так тяжко поругана правда Божа. Але-ж Бог безкарно поруганий не може бути, і тепер над насильниками ведеться суд Божий. Силою свідомости своїх дітей рідна нашому народови Українська Православна Церква розірвала ті пута, в які вона була віками і здавалось назавжди закута... Відродилась вона в тяжкій останній боротьбі за своє життя і могутня вона, непоборима, бо за святу Божу правду піднеслась вона на боротьбу. Ласка Божа з нею: за недовгий час свого життя вона встигла об'єднати усе свідоме з посеред нашого народу і тепер числить тисячі парафій і мільйони своїх дітей... Сила її в незломности віри в Бога, в святу Божу правду, сила її в чистоті бажань послужити свому народови, сила її в вірности старим заповітам прадідньої Православної Церкви.

З тяжкими надривами, в жахливі часи громадянської боротьби і кривавого терору відродилась Вона у всенародньому зусиллі і тому так дорога, так близька вона нашому народови. Знов зайняла вона те місце, яке займала в житті нашого народу в тяжкі роки 16-17 століть, місце його Рідної Матери, якій тільки одній можна віддати своє серце, доручити повести по приказаній Божими заповідями стежки.

В боротьбі все народжується. Сам Син Божий говорив, що меч і огонь Він приніс на землю (Лука XIII, 49). Своїх учеників не раз попереджував, що їх чекає тяжка боротьба (Мат. X, 17, 19) Вся історія Церкви, особливо в перші віки, се тяжка боротьба. І нас вона чекає, неминуча, як закон життя і розвитку. Але-ж і в боротьбі сій, навіть, коли вона неминуча, все-ж чистими, непорочними ми мусимо бути, бо тільки чисті серцем, по слову Сина Божого, узрять Бога. Попереджуючи своїх учеників, що їх чекає боротьба за Його діло, Він дав їм заповіт і мудрим бути як змії і невинними як голуби. Святий Апостол Павло, пишучи до вірних в Ефесі, яскраво зазначив, з чим ми повинні боротись: „Наша боротьба не з тілом і кровю, а з князівствами і з властями і з миродержителями тьми віка сего, з піднебесними духами злоби“ (Еф. VI-12). Переводячи се на сучасну мову, наша боротьба мусить мати не персональний характер, не полягати в брудній лайці та особистих нападах, нікого ні в чому не переконуючих, а тільки збільшуючих злобу. Так борються тепер противники світлого діла Рідної Церкви, таку боротьбу ми і залишимо їм. Боротьба Рідної Церкви за спасіння нашого народу мусить бути гільки ідеологічною, тоб то боротьбою лише певного світогляду, певної ідеї, боротьбою духа правди і любови, що і борючись, хоче не одштовхнути, а пригорнути, не вразити гірко брудною лайкою, а переконати річевими доказами і силою духа віри, чистотою засобів та святістю своєї мети примирити з собою. Така боротьба достойна Рідної Церкви і таку боротьбу, хоч вірити, будуть во ім'я Боже вести усі діти Рідної Церкви разом з їх Пастирами.

Син Божий своїм ученикам, яких серце мабуть не раз здригалося при думці, яка величя місія на них кладеться, сказав: „Не бійся мале стадо, бо вволив Бог дарувати вам царство“ (Лука, XIII, 32). Справдилось слово Божественного Учителя: весь світ схилився перед силою віри, непохитністю духа і святістю перших робітників діла Божого — апостолів і пішов за ними.

Нехай же сі дорогі слова Нашого Божественного Учителя зміцнять і наш дух для праці в сучасний, так важкий мент в житті нашої Церкви і Народу.

З тихою молитвою, в покорі волі Божій певна святости свого діла нехай і тут в Канаді Рідна Церква піднесеться на велику працю посеред свого народу, єднає його любовю Христовою і по вірі нашій ласка Божа буде з нами.

Благословіння Господне Пастирам і Дітям Рідної Церкви на землі канадійській.

Завжди молитиму Небесного Отця, аби благодать Святого Духа зміцняла сили робітників її і охороняла від усього лихого її дітей і усіх нас направляла до єдиної високої мети нашого життя — Царства Божого. Амінь.

З ласки Божої і волею Церкви

† Архиепископ Канадійський і Американський
Іоанн Теодорович.

Давфін, Ман., 18-X-1924.

ДУМКИ І СПОСТЕРЕЖЕННЯ.

„Наші маняки дуже часто люблять ставити нам польський „католицизм“ як приклад до наслідування“, пише перемиський „Український Голос“ (ч. 25) й доводить, що польський „католицизм“ такий бідненький, що тільки „маняки“ можуть його захвалювати.

Гаразд, ми вповні з сим погоджуємося, і то не тільки про польський католицизм, але про католицизм взагалі, але що сказати про папу, котрий носиться з польським католицизмом, як баба зі ступою? Чи й він „маняк“? Виходить, що так...

Перемиський „Український Голос“ (ч. 22) в статті п. з. „Наша відповідь“ дуже обурюється, що дорадники перемиського єпископського ординаріату (чому не сам єп. ординаріат?) виклинають той же „Укр. Голос“ за його вороже становище супроти Апостольського Престола (папи) і категорично заявляє, що він ніколи не стояв на ворожому становищі супроти с. Апостольського Престола, тільки „критично відносився до політики ватиканських дипломатів супроти нашої церкви і народу“. Сі ватиканські дипломати, після думки „Укр. Голосу“, винуваті також за нещасливу промову папи до польських студентів, в котрій він пожелав їм, щоби Польща затримала Львів і Вільно, та в котрій заявив, що „не е той повним християнином, хто не е римокатоликом“ (значить греко-католики не е повними християнами) — винуваті тому, бо сю промову до польських студентів „підсунули папі його розполітиковані дорадники“.

Ось, і маєте, а де-ж поділася папська непомильність? Виходить, що папа не тільки, що не е непомильний, але й промови сам не годен зложити й читає таку, яку йому підсунуть його „розполітиковані дорадники“. Біда з папою, біда й з його „вірними Русинами“.

В тій самій статті перемиський „Укр. Голос“ просить галицький єпископат, щоби той „звернувся греміяльно до св. Отця і представив йому, що Україні греко-католицького обряду чуються покривджені тим, що Рим мовчки приглядається як церкви на Волині переміняються за тихою згодою Ватикану на римокатолицькі костели.“

З того, що Рим до сього часу проти польського насильства над православними Українцями ще не виступив, виходить, що галицький єпископат сеї просьби папі ще не передав, а як передав, то папа її не вислухав. Та мабуть і не вислухає, бо він наглядно хоче показати православним Українцям, яка булаб для них велика користь стати католиками. Про се й наш славний „французський“, чи то пак, „Канадійський Українець“ пише в 40 ч. ось що: „Лиш Українцям в Галичині Поляки обіцюють автономію і університет, а на православних Українців на Холмщині, Підляшшу і інших місцевостях навіть не звертають уваги“.

Переконуючі аргументи за католицизмом. Треба сподіватися, що вслід за сим „Кан. Українець“ порадить таке: „Всі Українці в Польщі повинні стати не тільки католиками, але й Поляками, а тоді Поляки з певністю не будуть їх переслідувати“.

Перемиський „Укр. Голос“ (22 ч.) перестерігає папу, що „американські Українці грецького обряду дуже обурені, що політику введено навіть до „Енцикліки про мучеництво св. Йосафата“, в якій сказано, що „Йосафат е першим мучеником уніятів-Русинів і одним зі спеціальних заступників Польщі“.

Цікаво, кого „Укр. Голос“ розуміє під „американськими Українцями грецького обряду“? Що не греко-католиків, се певно, бо ми ще не чули, щоби які американські греко-католики обурювалися на папу за те, що він зробив Йосафата рівночасно уніятським святим і спеціальним заступником Польщі. В них нема на стільки ні відваги, ні самоповаги, ні розуму. Коли-ж „Укр. Голос“ під „американськими Українцями грецького обряду“ розуміє Українців православних, то помиляється дуже, коли каже, що вони обурені на папу за те, що він зробив Йосафата спеціальним заступником Польщі. Поміляється тому, бо ми знали і знаємо, що Йосафат нічого з українством не мав, робив польську роботу і нищив Українців, отже нічого дивного, що він став тепер польським святим. Протівно, ми обурені на тих Українців, що намагаються силою відібрати в Поляків їхнього спеціального заступника й зробити з нього українського святого і то як раз за польську проти-українську роботу. От на що ми обурені!

В часі відпусту в Лежайську (8. VI. 24) один Василіян на проповіді сказав таке: „Мені прикро, що мушу се голосити, але во ім'я Бога, во ім'я католицької церкви, хоч би навіть був і рідний батько, наколи він православний, треба від нього відвернутися“.

Сей виступ Василянина проти православних дуже обурив деякі галицькі круги й пресу, навіть тих, які одиноким спасенням українського народу бачуть тільки в католицизмі, під покровом Ватикану. Обурив він їх з двох причин: по перше, се поширює і так широку прірву між Українцями православними і греко-католиками, а по друге — се шкодить інтересам „св. Унії”.

Що-ж до нас в Канаді, то повисші слова Василянина нас не здивували. Ми до таких „релігійно-моральних” проповідей привикли ще від часу, коли між канадійськими греко-католиками з'явилися піпи. Ну, а щоби бути справедливими, то треба сказати, що й українське греко-католицьке духовенство не стоїть в сім згляді гірше від піпів. А всі вони закриваються „засадами” Ісуса Христа — не ми, мовляв, накидаємося й виклинаємо „схизматиків”, але Христові „засади”. І так распинають Христа в друге.

Якийсь Хмурий, в 28 ч. перемиського „Українського Голосу” завзиває греко-католиків в Галичині, щоби ті „запротестували то домагалися (від Поляків) звороту греко-католицькій церкві загарбаних (Поляками) православних церков на Волині”.

Що се значить? А ось що. Поляки силою відбирають від православних Українців на Волині церкви й перетворюють їх на костели. Греко-католики в Галичині, як також в Канаді й Америці, відносилися до сього байдуже — що їх то обходить, що Поляки відбирають „схизматикам” церкви? Та ось знайшовся між ними один „совісний” й закликає українських греко-католиків до протесту. Та тільки не думайте, що до протесту проти безправного відбирання православних церков. Ні! Він протестує проти того, що Поляки загарбавши православні церкви не віддали їх греко-католикам, але затримали собі. Ось що то значить „брат” — як не заплаче, то бодай скривиться...

Рим не перестає робити заходи, щоби приєднати до себе східну — православну — церкву. Питання об'єднання східної церкви з західною дотикає 35 мільонів православних Українців. Українці греко-католики числом около 4 мільони також хочуть, щоби православні Українці стали греко-католиками, бо об'єднання церков лучиться тісно з національними інтересами.

Ми, православні Українці, також віримо, що весь український народ повинен належати до одної церкви, бо тільки тоді буде в нас зєднаний фронт і в національних справах. Не розуміємо тільки, чому Українці мали б об'єднатися в чужій, ворожій церкві — католицькій, а не в своїй рідній — Українській Православній? Не розуміємо, також, чому 35 мільонів православних Українців мали б іти за 4 мільонами греко-католиків, а не навідворот? Се пригадає нам „спільку” двох кумів. Каже одна кума другій: „Кумо, гей, кумо, зложімся на квартиру горівки. Ви дайте 18 крейцарів, а я дам два, і будемо забавлятися”.

В чотирох числах перемиського „Укр. Голосу” (в 30, 31, 32 і 33) була надрукована довша стаття п. з. „Невидима рука”, якої автор, „Жонатий священник”, домагає, що заведення примусового celibату між греко-католицьким духовенством се політика Польщі, бо так лекше буде греко-католиків златиншити а з тим і спольшити. В однім уступі тої статті читаємо таке:

„І мріють тай потишаються (себто Поляки, а чому не Рим, того не знаємо), що вже недалекий час, яких найбільше 50—60 літ мине і в „Східній Малопольщі” не стане греко-католицького клиру і буде одно латинське стадо під латинським пастиром. І може вже який інженір-мистець рисує плян майбутнього музею-архіву в Варшаві під назвою: „Muzeum ramiątek po byłych Uniatkach Małopolski wschodniej”.

Автор, розуміється, не вірить, що таке коли станеться (як він думає сьому запобічи, глядіть пониже), але можемо сміло сказати, що коли наші браття в Галичині не опам'ятаються завчасу, й не побачуть, що вони самі собі гріб копають, то й справді буде колись в Варшаві такий музей, і дуже можливо, що зложить його таки сам граф Андрей Шептицький. Він знає, що Українці на музеї дуже ласі.

Але автор „Невидимої руки” не боїться заходів Поляків (?) златиншити й спольшити греко-католиків, бо:

„Ми ще потрафимо відстояти свій тисячлітний, св. Апостольською Столицею загарантований привілей. Ще народ упімнеться за своїм духовенством де слід... Як упадуть у стіп Апостольського Святого Престола петиції з 3000 парохій з 4,000,000 підписів, як поїде тамтуди одна — друга депутація світлих мужів з нашої еліти, то воно не може скінчитися для нас непригожим вислідом.”

Так і хочеться крикнути: „Раби, раби, доки будете лизати руку, котра місто хліба дає вам камінь? Коли вже

раз пробудиться у вас людська гідність і не дозволить облудному Римови водити вас більше за ніс? Коли вже раз зрозумієте, що світ з погордою дивиться на рабів, які повзають у ніг свого пана? Коли вже раз зрозумієте, що вам дорога на схід, а не на захід, що в Києві, а не в Римі, шукати вам релігійної правди, волі, справедливості? Коли вже раз!?”

Свящ. С. В. Савчук.

ДОКУМЕНТ ЧАСУ.

(Читайте і судіть).

В 41 ч. „Кетолик Реджістер” з 9 жовтня, с.р., який виходить в Торонто і є найповажнішим католицьким органом в Канаді, появилася слідуєча интересна стаття, яку наводимо в цілості в як найточнішим перекладі.

Рутенська проблема.

Обіжник про українське питання, який видав Впреосв. Архиепископ МекНіл до духовенства торонтської архидієцезії був відчитаний минулої неділі по всіх церквах. Рутенська проблема досягла степеня кризи і під проводом Його Ексцеленції монсініора Петро ді Марія, Апостольського Делегата, дієцезії Канади подають помічну руку для розв'язання сьої замотаної проблеми.

Ми мусимо вратувати для Церкви бодай те, що з Рутенців ще остало. До тепер ми ще не сповняли сього обов'язку супроти наших українських братів-католиків. Прийшла, отже, година, коли ми можемо дати і то дати щедро, щоби вратувати душі тисячів наших канадійських братів. Слова архиепископа Торонта повинні дати богато до думання:

Торонто, 1 жовтня, 1924.

„Дорогий Отче!

Сього року робиться збірка по всіх дієцезіях Канади на те, щоби дати спромогу епископови Русинів в Канаді залагодити пекучі фінансові зобов'язання та вратувати потрібні інституції. Дві з сих інституцій є:

Колегія в Йорктоні і католицький тижневик друкований на українській мові в Вінніпегу (підчеркнення наші). Поклик вийшов від архиепископів з Ст. Боніфес і Вінніпегу, які були назначені Апостольським Делегатом, як комісія для розглянення положення і пороблення зарадчих кроків. В своїй відозві архиепископи зазначають, що „українська проблема є найповажніша і найбільше заплутана, яка стоїть перед церквою в Канаді в теперішній часі”. Вони додають:

„Можна без пересади сказати, що найстаранніші змагання рутенського епископа і духовенства, в сполучі з симпатичним заінтересованням і щедрою помічю зі сторони римо-католиків не допоможуть, щоби затримати велике число сих людей при церкві. Ворожі сили, уставлені проти них, є за сильні, щоби можна було припинити численні відступлення від церкви. Від самого приїзду Українців до Канади провадилися зі сторони перетягаючих на иншу віру чинників сильні старання, щоби ограбити їх з католицької віри, і ці старання продовжуються до тепер з впертістю гідною ліпшої справи. Нема нічого дивного, що ці старання увінчалися деяким успіхом, бо все складалося на успіх. Люде приходили тисячами без своїх священників, матеріальний добробут і незалежність, які приходили до них в нагороду за тяжку працю, робили їх байдужими, релігійні вчинки пособляли сильному розвоєви самолюбства через засновування даремних шпиталів, аптек і шкіл в найсильніших національних центрах. Найшовшися в новім положенню, до якого увесь їх попередній життєвий досвід не давав їм ключа — не дивно, що бідні імігранти були розположені слухати зрадливого голосу облуди, який грав на упередженнях, відзивався до їх гордості та задовольвав їх потреби. Щоби перестеречи, порадити, пояснити — не було нікого, хіба, в найліпшім разі, то тут, то там тільки принагідний вартовий, котрого голос ніколи не виходив поза межі парохії.”

Я стояв близько сєї проблеми через 14 років і не вагаюся сказати, що католики в Канаді могли були вратувати віру українських імігрантів. Се значить, вони могли були дати їм поміч в виді шкіл і шпиталів, які приходили від протестантських організацій, стали середником підкопання їх віри. Стараймося вратувати бодай те, що ще лишилося.

Ваш щирий

† Н. МекНіл,
Архиепископ Торонта.

Коментарі злишні.

Один із найтемніших забобонів — се забобон людей науки, що людина може жити без віри.

Л. Толстой.

„ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК”
орган Української Православної Церкви в Канаді.
Виходить щомісяця.
Видає Українська Православна Видавнича Спілка.
Редактор, Свящ. В. Кудрик.
Передплата 1 долар за 12 чисел.

THE ORTHODOX HERALD
Official organ of the Ukrainian Orthodox Church of Canada.
Published Monthly.
Published by the Ukrainian Orthodox Publishing Co.
Rev. W. Kudryk, Editor.
Subscription 1 Dollar for 12 issues.

Адресуйте: — Address:
THE ORTHODOX HERALD
379 PARR STREET, — WINNIPEG, MAN.

ЯКУ ВІРУ ПРИНЯВ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД.

Християнство на Україну прийшло з Греції. Є переказ, що перше зерно Христової науки засіяв на Україні св. Апо-стол Андрей Первозванний. Та се тільки переказ. В своїй історії України оповідає М. Грушевський, що вже в IX віці християнська віра стала ширитися в головніших містах України, а в 860-их роках вислані на Русь грецькі духовні охрестили багато людей, так що там навіть вислано окремого владику для сих руських християн. В першій половині X в. була церква св. Іллі в Києві а в 944 р. в трактаті (угоді) князя Ігора з Візантією згадується про християнську Русь поруч поганської. Наші предки, народ торговельний і рухливий та войовничий, мали багато взаємин з Візантією і мали аж надто багато нагоди познакомитися ближше з християнством. Однак загальне поширення християнства на Україні почалося від хрещення Русі за князя Володи-мира Великого в 988 р. Ставиться, отже, перед нами пи-тання: Яку віру прийняв український народ стаючи пристія-нами, — віру православну чи католицьку?

З того, що так Володимир Великий як і ціла Русь, прийняли християнство від православної Греції, слідує, що наші предки прийняли віру православну. Такого погляду трималися всі заінтересовані — православні і католики — в минувшині, тримаються і тепер, з виїмком „Канадійсько-го Українця” і його кількох безіменних дописувателів. Вони нараз „відшукали”, що український нарід прийняв віру католицьку, бо розлам між церквами східною і за-хідною стався, після їх тверджень, в 1054 р., а що охре-щення Русі відбулося 988 р., отже наші предки, після їх виводів, охрестилися в вірі католицькій, бо перед 1054 р. цілий християнський світ був католицький, то є, належав до Риму. Так представляють тільки „історики” від „Кана-дійського Українця”. В дійсности справа малася зовсім инакше.

Історичним фактом є, що папа римський вносив роз-дор і непослух в організацію християнської церкви вже з самих початків її зорганізованого життя; він не слухав вселенських соборів, які зобовязували всі християнські цер-кви, не виконував їх розпоряджень, заводив на свою руку зміни в правдах віри, вивісив себе понад других єписко-пів і ширив ересь дотично походження св. Духа. Одним словом, поведився як блудний і непоправний син церкви, і коли не помагали ні напіннення соборів, ні єпископів та патріархів, то він був остаточно виклятий (екскомуніко-ваний) разом з його однодумцями зі складу правдивої церкви, аж доки не опам’ятається і не верне назад на лоно правдивої церкви Христової, церкви православної.

Римський єпископ (папа) почав нехтувати рішення вселенських соборів й ширити ересь вже досить вчасно і був за те строго осуджений шестим вселенським собором, котрий відбувся в 692 р. і на котрім були представники від папи Сергія I. Сей собор, між иншим, строго осудив примусовий целібат духовенства, який завела була в себе римська церква, і потвердив рішення халкидонського со-бора (четвертого вселенського), що римський папа і па-тріарх царгородський є собі рівні (правило 28). Представ-ники папи підписали протокол собора на знак своєї згоди на всі ухвали, які на нім запали, але папа помимо того не підчинився розпорядженням собора й наказавши оголо-шувати їх в підчинених йому церквах, продовжав дальше свою політику. В сей спосіб папа зробив перший крок до розламу (схизми) між церквами східною і західною — розламу, за який відвічальність паде на церкву західну, а не східну.

Коли Фотій засів (в 858 р.) на царгородським патріар-шім престолі на місце усуненого Ігнатія, то (в 867 р.) скли-кав собор східних патріархів, який, розглянувши хибні звичаї та науки римської церкви, осудив їх як еретицькі і екскомунікував папу Ніколая I. Важніші з причин, які спонукали згаданий собор до такого кроку були отсі: 1) Римська церква наказувала постити в суботу; 2) завела

примусовий целібат духовенства; 3.) непризнавала права священникам доконувати миропомазання; 4) що найважній-нійше, самовільно додала до Символа Віри („Вірую”) слова „і Сина” (в католицькій церкві „Вірую” через те вихо-дить так: „І в Духа Святого, що від Отця і Сина походить”) і сим пішла проти постанови другого вселенського собо-ра, який Символ Віри уложив.

Вирок собора був оголошений в західних церквах і папа видимо затрівожився. Він заангажував декілька вче-них монахів, щоби ті відповіли на оскарження собора в достойний спосіб, але в тім самім році імператор Василій (котрий засів на імператорським престолі, замордувавши свого попередника) силою усунув Фотія зі становища па-тріарха і покликав на те становище назад Ігнатія. Сей зар-ядив, за згодою папи, скликання восьмого вселенського собору в 869 р., але собор розбився, не винісши жадної важнішої ухвали крім тої, що признав право Ігнатієви стати патріархом на місце усуненого Фотія. В наступних роках Ігнатій і Фотій помирилися і коли Ігнатій помер, в 878 р., то Фотій став знов патріархом. В 879 р. був віднов-лений в Царгороді перерваний собор з 869 р., на котрий знов прибули папські делегати. Сей собор викляв (екскомуніку-вав) всіх тих, котрі самовільно і проти рішення вселен-ських соборів додавали будь що до Символа Віри. Папа римський знов не підчинився ухвалам собору і тим самим став в друге виклятий зі складу всесвітньої церкви.

Послідню пробу опам’ятати західну церкву й направити її на правдиву дорогу зробив патріарх Михайло Керуля-рій. В 1053 р. він написав разом з болгарським митропо-литом листа до одного з західних єпископів, в яким вказу-вав на хибність науки і поступовання папи і завізвав за-хідних єпископів відорватися від него. У відповідь папа післав до Царгороду своїх делегатів і ті відчитали в імени папи екскомунікацію патріарха і цілої східної церкви. Ввиду такого поступовання папи, царгородський патріарх скликав знов собор, на який прибуло около тисячі єписко-пів і священників і сей собор проголосив в 1054 р. трете з ряду і вповні заслужене викляття папи і римської цер-кви.

В виду повисших фактів кождому мусить бути ясно, яку віру прийняв український нарід за князя Володимира Великого. Охрещення Русі сталося в 988 р. то є 296 років після того, як папа римський був вперше осуджений собо-ром в 692 р., 121 років після того, як він був виклятий перший раз в 867 р., а 109 літ після того, як папа був ви-клятий другий раз, в 879 р. Говорення, отже, що україн-ський народ прийняв в 988 р. віру католицьку є чистим баламуцтвом і ложею. Що-ж до 1054 р., на який так покли-куються „історики” від „Канадійського Українця”, то в нім тільки закінчилася остаточна проба зі сторони східної цер-кви на вернути римську церкву до правдивої соборної апо-стольської церкви. Твердити, що до 1054 р. східна церква була римо-католицькою, можуть тільки люде, які або не знають історії, або свідомо перекручують історичні факти на те, щоби ширити між людьми лож і баламуцтво.

Володимир Великий і весь український народ прийняв християнську віру з Царгороду, отже прийняв таку віру, яка там тоді була а саме віру православну. Ось що каже про се сам Володимир Великий в своїй грамоті: „Въспріялъ есмь святое крещеніе отъ грецьскаго царя и отъ Фотія, патріарха царегородскаго” (Історія України, том III., стор. 285, видання 2). Чи треба ще більшого доказу, яку віру прийняв український нарід? Не малої ваги є також факт, що через кілька перших століть християнства на Україні єпископами і митрополитами були майже виключно Гре-ки, яких послав туди царгородський патріарх, а він чей-же не послав туди католиків, тільки православних, бо сам був православний.

Український нарід прийняв віру православну і затри-мав її до сьогодні в повній чистоті з виїмком тих не мно-гих, котрі з примусу, або через несвідомість відорвалися від святої православної церкви і відrekliся Христа, як го-лови церкви, а натомісць поклоняються папі. Але тепер вже й вони почали пізнавати правду й дасть Бог, що в ко-роткому часі весь український нарід буде поклонятися Єдиному Богові Живому в Єдиній Рідній Церкві — в Цер-кві Українській Православній.

Свящ. С. В. Савчук.

Життя людини без віри — се життя звіряти.

Суть кождої релігії полягає у відповіді на питання, на-віщо я живу й яке моє відношення до безмежного світу, що мене оточує. Нема жадної релігії, від найвищої й до найпримітивнішої, яка не малаб у засаді своїй сього вста-новлення відношення людини до оточуючого її світу, або початкової причини його.

Л. Толстой.

Свящ. С. В. Савчук.

ЯК ПОВСТАЛА УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В КАНАДІ.

(Дальше).

VIII. СПРОБА ЗАВЕДЕННЯ ІНКВІЗИЦІЇ В КАНАДІ.

Другий Український Народний Зїзд в Канаді остро осудив роботу єпископа Будки і його духовенства й виніс зглядом них таку ухвалу:

„Український Народний Зїзд, зарепрезентований числом 700 делегатів з різних провінцій Канади, зваживши, що часопис „Канад. Русин”, орган Преосв. єп. Будки, як рівнож сам Преосв. єпископ і часть підчинених йому священників, накидаються в нечесний спосіб на всяку народну роботу серед українського народу в Канаді, а головню на Інститут Петра Могилы в Саскатуні, що така їх кирична робота стремить до сього, що би нищити всяку просвітню-культурну роботу, яка незалежить від єпископської церковної корпорації і що се відчувається дуже болючо і з великою стратою в нашій народній життю — то в виду висше наведених фактів, сей Зїзд пятає сих ворогів народного поступу і ухвалює їм заслужену нагану за їх дотеперішню киричну роботу, сподіючись, що на будучність вони змінять своє поступовання і місто шкодити, будуть помагати в народній роботі.”

Здавалося би, що такий сильний протест зі сторони Народного Зїзду, хоч трохи опам'ятає єпископа Будку і його духовенство, тим більше, що зїзд склався, переважно з греко-католиків, — вірних єпископа Будки, — але сталося інакше. Засліплений рабським підданством Римови та французьким церковним властям в Канаді, він розпочав ще лютіше переслідування нелюбих йому людей і інституцій, послуговуючися при тім середньовічними способами — церковною клятвою. Приходила великодні сповідь і він дав своїм священникам розпорядження, щоби вони не важилися сповідати нікого з тих, котрі мали в Інституті своїх дітей, як також тих, котрі підпомагали Інститут морально чи матеріяльно (грошево). Рівночасно він дав розпорядження, що священники не сміють ховати, а церковні громади не сміють на цвинтар приймати нікого з тих, які умерли без великодної сповіді. Іншими словами, єп. Будка виключив з церкви всіх тих, котрі не симпатизували з його заходами підчинити всю українську просвітню-культурну роботу в Канаді під римсько-французьку контролю і думав, що в сей середньовічний спосіб примусить народ відречися своїх переконань та піти на сліпо за ним.

Дотично своїх, повисше наведених розпоряджень, єп. Будка, дня 24 червня, 1918 р. на католицькій вічу в Йорктоні, Саск., сказав таке: На нього безпідставно нападають погані люди за його виступи проти Інститута. А він проти Інститута не виступав і не виступає. Се виступають Христові засади (!). Він також не винен тому, що не може сповідати прихильників Інститута. Він навіть рад би їх обслужити, в нього чейже є милосердя, та се знов противоложб засадам, котрі постановив сам Христос (!) і проти котрих він (єп. Будка) виступати не може. З цвинтарями те саме: не можна несповіданих (себто прихильників Інститута, котрим єпископ відобрав право сповіді) на посвяченім місці ховати, бо там свиней (!) не треба. Для них місце за цвинтарним плотом, і тому він порадить всім своїм вірним прибити коло кожного посвяченого цвинтаря дві написі, а то: „Тут цвинтар для людей” і „Тут цвинтар для свиней”. Подібне говорив на інших вічах і місіях, які відбував того літа.

А піпи торжествували й поводилися з людьми неначе інквізитори. Тоді, коли совісніші (хоч далеко не всі) з українських священників дивилися на розпорядження єпископа „через пальці”, то піпи не тільки, що як найсовісніше виконували розпорядження єпископа, але ще й від себе на власну руку, не мало до розпоряджень додавали. А се їм вдалося, бо хотіли вони знаходитися під номінальною юрисдикцією єпископа Будки, то в дійсности руководяться законами свого чина і розпорядженнями свого ігумена і то до такої міри, що дуже часто розпорядження єпископа для „всіх” його священників, їх не доторкають. Що більше, єпископ віддав їм до обслуги деякі округи, як Йорктон і Айтуна в Саскачевані та Комарно в Манітобі (звідси народ вже їх вигнав) і в тих округах церковними справами завідує ігумен Редемптористів, а не єпископ. Коли, приміром, одна громада з Йорктонського округу посилала до єпископа одну депутацію за другою з просьбою, щоби він забрав з їх церкви піпу й надав українського священника, то єпископ остаточно відповів їм отверто, що він не має з тим нічого спільного і вони мусять вдатися до ігумена Йорктонського монастиря, бо їх церква належить до оо. Редемптористів.

Щоб показати, з яким ентузіазмом піпи виконували розпорядження єпископа відносно прихильників Інститу-

та, вистарчать слідуєчі приміри: Один піпа відказався кілька разів сповідати одного чоловіка тільки через те, що його повнолітний син, який удержував себе в школі власними силами, перебував в Інституті, і він мусів їхати до сповіді до самого єпископа. Другий піпа відправив молодого чоловіка два рази від сповіді через те, що той був гостем на Другім Народнім Зїзді в Саскатуні. Сей самий піпа в часі інфлюенци в 1918 р. відказався уділити Святих Тайн вмираючому чоловікови за таку саму провинну.

Та се ще не все. Заохочені станом річей, вони пішли ще дальше. Один говорив в околиці Мелвил, Саск., таке: „Пощо вам України?! Вона вам спасення не дасть. Ви є католики і сего вам досить”. Другий накидався на Шевченка, Франка та Павлика, називаючи їх п'яницями, розпустниками, безбожниками. Третій, кажуть, так виховав в своїй школі українського хлопця, що той, приїхавши до дому, виколов Шевченкови очі — схизматик, мовляв. А всі разом заводили в греко-католицькій церкві почитання чужих святих, зневажали грецький обряд та представляли перед світом греко-католиків, як римо-католиків. Наглядним доказом сего „римо-католичення” є римо-католицькі шлюбні посвідки, які видають тим парам, що беруть у них шлюби. Се роблять і українські греко-католицькі священники, а навіть сам єпископ Будка.

І мимоволі хочеться сказати: Чи довго ще буде український народ нести на своїх плечах тягар, наложений на нього чужими? Чи довго ще має він бути нічкеним, безсильним рабом, чи може ще нині-завтра порвуться пута вікові і стане з раба велитень могучий, котрий вкінці скаже своє слово — могутнє слово — і почує його весь світ, а в першій мірі його гнобителі — чужі і свої?!

(Дальше буде).

ПОНЯТТЯ ВІЧНОСТІ.

Люде, яким Бог на душу положив обов'язок думати і так бути світлом і проводом для других, нераз застановлялися над тим — що се таке Вічність, де її початок, де її кінець? Але відповіді не знайшов ніхто. Не мав слів на відповідь людський розум і лише серце відповідало, що Вічність, се не час і не простір, але той Бог-Володар, в якому міститься існування світа і з якого серця випливає життя вселенної. В Ньому одному Вічність замикається.

Хотіючи собі уявити ту божеську Вічність, праведний цар Давид кличе:

— Перше, нім гори повстали, нім сотворив ти землю і весь світ, від віку до віку ти єси, Боже. Бо тисяча літ перед очима твоїми, мов день вчорашній, що минув. Днів же нашого віку сімдесят літ, а коли при силі вісімдесят літ, то слава з них така, що труд і болізни. Час бо скоро минає і ми зникаємо. — Пс. 90.

Над Вічністю роздумував св. Теодозій, а коли заснув, побачив ангела, який сказав:

— Стоячи на землі хочеш землю піднести. Вічність, се Святина, перед якої дверми чоловік може молитися, але до неї не увійде. Але щасливий, хто відчув душею, що він перед дверми Вічності.

Прикметами Вічності показує велич Божу і М. Шашкевич, коли каже в Псалмі:

— Той, що звелів нічому зродити світи, величне сонце і тьми звід, що волів темноті перекинутися в світло, з котрого долоні сверкнули вогні і вдарили води, котрого невидиме око видить гадки душ наших, котрий спрят собою безначаток і безконець, котрого серце всему світу серце, а воля — гаразд всіх віків і всіх сторін щастя — той з тобою — Бог з тобою!

Та коли наш розум силується обняти Вічність, то запитаймо своїх приятелів, кілька років буде з мільона днів. І відповідять нам ріжно.

— Може літ двацять — скаже оден.

— Може трицять, пятьдесят, вісімдесят — скажуть другі.

— Може буде сто років — скаже ще оден.

Але не вгадає ніхто. З мільона днів було би 2,735 літ. Від Різдва Христа до нині не минуло ще мільона днів.

От яке велике число мільон! Ми і числячи його, не розуміємо повні його величини, а щож доперва думати нам про вічність!...

Не зміст відомих наук, як божественних окрить (бо се зветься теологією), але зміст усіх наших обов'язків взагалі, як Божих заповідей, складає релігію. Кант.

Той, хто знає правила здорового розуму, — нищий від того, хто їх любить. Той же, хто їх любить, — нищий від того, хто їх додержується. Хінська мудрість.

ХТО ТРИМАЄ З МОСКАЛЯМИ.

або
„ЛОВІТЬ ЗЛОДІЯ“.

У французько-греко-католицьким органі, в „Канадійським Українці“, вже не раз й не два були натяки, а то й твердження, що Українська Православна Церква тримає з Москалями, придобується Платонові, тягне до Москви. Дехто мігби подумати, що се тільки безп'янова писанина греко-католицького органу, та в дійсності справа мається інакше. „Канадійський Українець“ робить се пляново і знає, на що робить. Він знає, що Українська Православна Церква в Канаді „тягне“ за Москалями так само, як за Римом. Він знає, що Українська Православна Церква в Канаді визнає, що для українського народу однаково далека Москва як і Рим. Він все се знає, але се йому не шкодить говорити, що Українська Православна Церква тягне за Москалями. Коли знайдеться хоч одна невинна душа, що повірить його словам, гаразд, і се добре, а коли ні, то його писанина може послужити іншим цілям, а саме: відвернути увагу людей від роботи французько-греко-католицької компанії. „Канадійський Українець“ і його зверхники придержуються тактики злодія, який тікає й кричить „ловіть злодія“. Придержуються тактики того традиційного злодія, бо фактом є, що якраз вони — „Канадійський Українець“ й ціла греко-католицька церква, а згідно її керівничі — а не Українська Православна Церква тримають з Москалями. Докази? Є їх аж надто багато. Тоді, коли греко-католицька церква — духовенство й преса — люто накидались на Українську Православну Церкву, то проти російської православної місії — такої-ж православної як українська, а до того крайню ворожої українському народови з точки погляду національного — не сказали ще ані словечка, а навіть давали і дають їм так моральну як і грошеву поміч.

З минувшини задосить пригадати кацапський часопис „Буковину“, який нібито видавав прот. Божик, а в дійсності видавав „Канадійський Українець“. Цілею „Буковини“ було нищити Українську Православну Церкву, а тим самим скріпляти російську православно місію. Не інакше малася справа з виразно кацапською газеткою „Канадійська Жизнь“, якої фактичним видавцем був один з найбільших стовпів греко-католицької церкви в Вінніпегу, котрий з єпископом Будкою має дуже близькі і постійні взаємини. Видавав на те, щоби шкодити Укр. Православній Церкві, не звертаючи найменшої уваги на те, що шкодить він тим не так самій Українській Православній Церкві, як цілому українському народови. Сей самий стовп греко-католицької церкви брав участь в московським, Платоновім, соборі, який відбувся 16 липня с. р. в Вінніпегу, як московський довіренник. Він також брав участь в мітингу московської православної громади в Вінніпегу, на котрім був присутний ново-прибувший московський єпископ Аполінарій. І мусить ся вірити, що все се він робить за згодою і порозумінням з єп. Будкою, бо-ж він має славу правої руки єп. Будки. Та помимом сего всего „Канадійському Українцеві“ не шкодить кричати, що Українська Православна Церква тягне за Москалями, тримає з Платоном, ширить між своїми вірними москвофільство. Звичайно, „ловіть злодія“.

Последніми днями довідуємося, що се братання між греко-католиками і Москалями не обмежується на самій Вінніпег, але поширюється воно і на колювії, і то навіть славними піпами-Редемптористами. З Шіго, Саск., доносять слідує:

„Коли до української православної церкви в Шіго завітав на 24 серпня с. р. Високопреосвящений Архиепископ Іоанн Теодорович, то до церкви прийшло і декілька другорядних греко-католиків з церкви св. о. Николая (другорядних, бо тут католики діляться на дві класи: першої і другої — відповідно до того, як за близько стоять до священника), але своєю приналежністю до католицької церкви, декотрі з них заманіфестували тим, що не брали найменшої участі в богослуженню, то є, не хрестилися і не клякали разом з другими. Кілька днів пізніше до кацапської церкви, пів милі від Шіго, загостив так званий єпископ Филиповський і на його богослуження прийшло споре цісло греко-католиків з повисше згаданої громади, але прийшли вже не тільки другорядні, але й першорядні, такі, що вважаються гордістю своєї громади. Та не тільки, що прийшли, але й повну участь брали в богослуженню — хрестилися, клячали, тримали свічки та цілували в руку Филиповського і його батюшку Івахнюка. Значить, хреститися в українській православної церкві — се гріх непротимий, але в московській православної церкві, то не тільки хреститися, але й руки кацапам лизати можна. Чому? Мають тому, що наші греко-католики привикли кланятися й

поважати всіх, тільки не своїх. Байдуже їм, чи Москаль, чи Бельгієць, щоби тільки не свій, бо хтож видів, щоби своє рідне любити? Як не Рим, то хай вже буде Москва, та що-би тільки не Київ.

Відіхав Архиепископ Теодорович, відіхав і Филиповський, а по них прийхав до церкви св. о. Николая Редемпторист Бала. Цілу проповідь говорив про проклятих „схизматиків“, та говорив так, що всім видавалося, що він говорить тільки про „схизматиків“ українських, з архиепископом Теодоровичем на чолі. А при кінці проповіді піднісся на такий високий уровень люті, що мусів закінчити проповідь неперехрестившись. Сам, видно, догадався, що перехреститись по такій, повній ненависті до братів по національності, проповіді, булоб святотатством. По богослуженню запросив перворядних католиків до себе на станцію на наради. Там до самої півночі доказував їм, який великий гріх поповнили ті, які ходили до „схизматиків“ до церкви і наказував, щоби вони ніколи більше не важилися стрічатися з православними.

Тоді один зі свідоміших між присутними запитав о. Балу, як вони мають поводитися супроти православних, котрі живуть з ними в сусідстві, чи мають жити з ними як з людьми, чи мають оминати їх як прокажених, та що мають зробити, коли треба піти до православних на похорон, чи в яким іншим випадку. о. Бала відповів без надуми, що не сміють з православними стрічатися під жадним зглядом. „Чи се, отче, після науки Ісуса Христа, котрий вчив, щоби любити не тільки приятелів своїх, але навіть ворогів?“ — запитав той самий. На те о. Бала змішався і вкінці мусів погодитися, що треба з православними в важних випадках сходитися, але під жадним услівям не можна заходити до їх церкви, навіть в разі похорону ці. „А в їх церкві що, чорт? — гірко завважав той самий чоловік. Але о. Бала вдарив зараз на ось яку струну: „Але ви мусите знати, котрі є справедливі православні, а котрі ні. От ходили ви подивитися до церкви коло Шіго (се та кацапська) і я нічого немаю проти того, бо вони правдиві православні, і їх єпископ (себто Филиповський) справедливий (мабуть тому, що, як кажуть, висвятили його на єпископа два ксьондзи), але як ви сміли іти до тих Українців і як вам не гидко було цілувати того Теодоровича в руку (хоч ніхто з них архиеп. Теодоровича в руку не цілував, цілували Филиповського, та о. Бала свідомо перекрутив факти на те, щоби показати своїм вірним, які страшні і огидні є ті Українці), коли він не є жадним єпископом, бо його вибрав на єпископа нарід, а не папа? Ви скажіть йому, що я не визнаю його за єпископа“.

Щож ми з повищеного бачимо? Бачимо, що так „Канадійський Українець“ як і єпископ Будка та піпи з обміркуванням пхають менш свідомих православних Українців в обійми московського православія, в обійми кацапів, щоби тільки відорвати їх, або недопустити до злуки з Українською Православною Церквою. Так, єпископ Будка і його орган та попи воліють, щоби православні Українці оставали під впливами Москалів, бо вони не можуть знести того, щоби нарід був свідомий і поклявся та служив своему Богови, а не чужим божкам. Будучи самі рабами французької католицької політики та Риму, вони не годні знести, щоби нарід був свободний. Раб є все рабом, і лише тоді чується щасливий, коли бачить других рабами. Так, єп. Будка і його попи та орган бажують бачити Українців в Канаді рабами (чи Риму, чи Москви, все одно), щоби лиш рабами) та тільки чи дочекають вони того? Поживемо, побачимо.

Свящ. С. В. Савчук.

Правдива релігія — се таке, встановлене людиною, відношення до оточуючого її безмірного життя, котре звязує її існування з сією безмірністю й керує її вчинками.

Л. Толстой.

Молітьє Богу.

Як пробудився у ранці —
На Бога згадай
І молитву ширим серцем
Д'Нему посилай.
Він учує мольби твої,
Ласку надішле,
І в здоров'я, Божім мирі
Весь день промінне.

Як лягаєш спочивати
У вечер трудний,
Знов до Бога помолися,
Щоб Господь святий
Дав щасливо ніч проспати,
Збудитись здоров,
Бо Він нам в ночі і в дні
Заслушник, покров.

Як недоля тя притисне,
Як надія вся
Зникла, в безвісті пропала,
То довжність твоя —
Знов до Бога помолитись:
Він в душу твою
Як россою в неба зліє
Благодать своєю.

Як у щастю дні за дніми
Минають тобі,
Як не знаєш, що то слово
Криваві, гіркі —
То знов д'Нему без устанку.
Мольби посилай
І безмірну Богу ласку
Широ величай.

Із. Воробкевич.

Звіт з 4-го Собору Укр. Прав. Церкви в Канаді.

ПОЯСНЕННЯ ДО СОБОРУ.

Рік 1924-тий остане в історії канадійських Українців пам'ятним через те, що в тім році Українська Православна Церква в Канаді дістала першого єпископа України і тим самим злучилася з Всеукраїнською Православною Автокефальною Церквою, яка є під проводом митрополита київського і всієї України, Василя Липківського.

До половини липня 1924 р., себто до часу Собору, Українська Православна Церква в Канаді оставала під проводом сирійського митрополита (з антиохійського патріархату), Германоса, першого її єпископа від часу заснування; рішенням же сегоднішнього липневого Собору перейшла під провід єпископа-Українця — Його Високопреосвященства Івана Теодоровича.

Нім одначе прийдемо до самого Собору, треба бодай побіжно згадати про деякі справи, які Собор попередив.

Люде, на яких лежала відповідальність за роботу Укр. Прав. Церкви в Канаді, ставилися завжди до церковної справи широко, уважно й обережно. Згадати хочби, що вже при угоді з митр. Германосом пороблено потрібні застереження, забезпечуючі Укр. Прав. Церкві права потрібні для її розвою. Подібне було і далі.

На другім Соборі 1919-го року коли провід Церкви обняв митр. Германос, прийнято було таку постанову:

Українська Православна Церква в Канаді уважає себе частєю Української Православної Церкви на Україні, однак злучиться з нею аж тоді, коли ся буде автокефальною, то є — незалежною від московської, або якої іншої церкви і духовної адміністрації.

Повисше ухвалу завжди трималося на увазі, однак положення, в яких Україна опинилася, не давало змоги порозумітися з представниками церкви в Києві і одійняти рішення постанову.

Переписка з проф. Огієнком й інші відомості про зріст укр. прав. руху в Європі зродили зникати надію на можливість дістати з Європи православного українського єпископа і в тій цілі в листопаді 1922 р. виїхав св. С. В. Савчук до Європи.

Однак трудності були покищо за великі. Св. Савчук бачив ся з єп. Діонізієм, що тоді ще показував ся прихильним Українській Церкві, а до Києва св. Савчук через польських перепони не міг дістатися. Так прийшлося справу українського єпископа відложити на пізніше.

Незалежно від Канади зачали справу укр. єпископа клопотатися наші браття в Зл. Державах. Їм вдалося порозумітися з Київом і остаточно їм вдалося дістати українського єпископа з України — а саме винищського подільського архієпископа Івана Теодоровича.

Канадійські провідники церковної нашої справи мали завжди перед очима одну ціль — провадити церковну роботу правдивою релігійною стежкою і тому при справі єпископа ставлено завжди засаду, що наш єпископ має признаватися вповні законами Православної Східної Церкви, відповідно до постанови попереднього Собору про нерозривну лунність Укр. Прав. Церкви в Канаді з загальною Православною Східною Церквою.

Відомості про Укр. Прав. Церкву на Україні були до недавня досить обмежені, в усякім разі невистарчачі і тому після приїзду до Злуч. Держав архієп. Теодоровича, ли шалося канадійським Українцям вай перше одне — роздобути відповіді і пояснення на всі ті питання, які дотепер перед ними стояли.

Так почалася переписка. Ставлено питання щодо канонічності (правності) та інших питань, на які архієп. Теодорович надсилав відповіді.

СОБОРЧИК В ЙОРКТОНІ.

Коли ціла справа стала яснійшою, як була досі, скликано на 21 і 22 (середа-четвер) мая 1924 Соборчик, в Йорктоні, щоби роздобути до того часу відомості в ширшій гуртку розглянути і рішити про дальший хід роботи. На Соборчик прибуло 9 укр. прав. священників (крім двох), представники Брацтва і Консисторії, та ще дехто з тих, що церковною справою пильно клопочуться і мали змогу прибути. Народи Соборчика відбувалися в Читальні Провісті.

Зрозуміло, що головним питанням на Соборчику мусіла бути справа українського єпископа — саме-ж архієп. Теодоровича. Поставлено отже перед зібраними ряд питань і почалося читання та розглядання роздобутих пояснень і матеріалів. Розглянено відповідні місця між іншим таких авторів і знавців церковних справ: проф. А. Болгакова; проф. Покровського; проф. Спаского; митр. Макарія; проф. М. Барсова; проф. А. Лебедева, Писарева і ще дехто.

Розглянені виводи православних учених та знавців церковної історії, достаточо переконали зібраних на Соборчику, що Українська Православна Церква на Україні є вповні законною (канонічною) і що в нічій не пішла вона самовільним, невідповідним шляхом.

Дальше взято на увагу і те, що Українська Православна Церква на Україні не тільки що не зустріла осуду зі сторони верховних представників Східної Православної Церкви, але що представники православної московської церкви старалися 1922 р. поєднатися з нею, як з церквою вповні канонічною.

В комісію, що була тоді вибрана, з боку московського входили: Пахомій, єп. Чернігівський; Прокопій, єп. Миколаєвський; Дмитрій, єп. Уманський; проф. Олек. Глаголев; проф. Федір Левицький. Така-ж комісія була і з української сторони з Чехівським на переді. Відбулося одне засідання, однак перешкоди з боку більшовиків припинили дальшу роботу тих комісій.

А ще дальше взято на увагу заяву самого Архієпископа Теодоровича, що:

— Українська Автокефальна Православна Церква визнає себе перебуваючою безперервно в лоні всієї Православної Східної Церкви. Догми всієї Православної Церкви є незрушимою святістю і ніколи церква наша не виявила бажання порушити хочби одну з сих догм.

Так доперва після всестороннього розглянення цілої справи постановлено скликати Собор для остаточно го вирішення справи єпископа.

Рішення скликати четвертий собор 16-17 липня, 1924 оголошено невдовзі в 3 ч. „Православного Вісника“, а формальне оголошення з часом і місцем Собору було поміщене в „Українським Голосі“. На Собор закликалися представники українських православних громад, а також всіх, кому спалава Укр. Прав. Церкви є дорога. Зі Стейтів запрошено й Його Високопреосвященство Архієпископа Іоанна Теодоровича.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ СОБОРУ.

Першою інтересною для всіх подією 16 липня був приїзд Його Преосвященства, Іоанна Теодоровича. Прибув він раннім поїздом і на стації стрінули його священники з громадянами.

Народи Собору попередила соборна Служба Божа. Архієп. Іоанн був присутній, однак не будучи ще пастирем тутешньої церкви, не брав в ній участі. Він лише вислухав її стоячи, одітий в мантію.

Всіх присутних на Соборі було около 300 осіб, а між тим самих делегатів від громад записалося около 90. Були і жінки делегатки.

Щоби дати поняття про силу зацікавлення церковною справою, вистарчить висловити головні о-колиці, з яких по одному, чи й по-

більше осіб було на соборі. І так: Вінніпег, Вайта, Гардентон, Сеньків, Мензі, Попларфілд, Арран, Канора, Прілейт, Косів, Гаєс, Радимно, Райн, Гудів, Айтун, Шіго, Гемптон, Йорктон, Редвей Сентр, Мічам, Фом Лейк, Тілор, Фенвуд, Ріджейна, Пу-нїчай, Сопоф, Ст. Джулієн, Мелвил, Саскатун, Норквей.

Се все, як на такі великі простори, що обнимають три західні провінції Канади, число незвичайно велике.

Народи Собору отворив св. С. В. Савчук, яко адміністратор церкви, а дальше почался привіт від делегатів.

Висловлюючи привіти, делегати описували сучасний стан своїх громад, переповідали труднощі, які переживали протягом літ і передавали примірами досвід, якого набули, маючи до діла з провідниками рідних, чужих нашому народови церков, з одної сторони нарід шукав рідної стежки, що провадила би його до рідних цілій, а з другої не було провідників, щоби його в бажанім напрямі провадили. Звичайно такими провідниками були або зовсім чужі люде, які мали на гадці свої цілі, або були ними люде немов то свої, але в дійсности залежні від чужих...

Такий був загальний зміст сих привітних бесід і їх виголосили: Н. Савасій з Канори; С. Михайлюк з Ст. Джулієн; Й. Кулачковський з Вайти; І. Семенюк з Редвей Сентр, Алта.; Вол. Снятинський з канорського округу; Г. Зайчук з Фом Лейк, Саск.; Д. Бабюк з Норквей; Т. Дутчак з Канори; Т. Чубей з Сенькова, Ман. — На сім звичайні привіти закінчено.

ПРИВІТ ВІПРЕОСВ. АРХІЄПІСКОПА ІВАНА.

В черзі привітів прийшов вкінці оден з найважніших привітів — від далеких заморських наших братів, від столиці українських князів і від найпочетнішого Митрополита всієї Української Православної Церкви та всього українського духовенства — а його передав великий гість, що прибув на Собор — Віпреосвященний Архієпископ Іван. Зміст Його привіту бесіди був такий:

Божа Ласка дозволила мені першому зійхати поза границі рідного краю. Відносно, в яких опинилася рідна наша земля, дуже тяжкі; я завдячую особливому рішенням Божого Провидіння, що можу знаходитися нині серед вас, дорогі брати і сестри.

А коли воля божа так хотіла, то я складаю вам від рідних наших сторін якнайсердечніший привіт і прошу прийняти його з такою щирістю, з якою я його вам передаю.

Всі ми діти одного народу, де би не закинула нас доля і всім нам треба стреміти до одної мети, не зважаючи, якою стежкою приходиться нам прохолодити.

Дотепер рука Божа провадила нас кривавою дорогою. В роках 1918-19 на нашій рідній землі йшла завзята, немилосердна боротьба і закінчилася для нас трагічно. Однак ся боротьба дармо не проминула — вона збудила нас, збудила приспаний віками український народ. Відродження нашого народу йде нині скори кроком на всіх щаринах життя, наш народ починає підніматися на весь зріст.

Одним з великих явищ народнього відродження є відродження його рідної церкви. А відродилася вона не штучними заходами кого небудь, але силою самого життя, вимогами необхідної життєвої konieczности. Причина повстання української церкви була чисто релігійна. Не повстала вона наслідком постанови, або бажання кількох духовних — ні, майже все духовенство, що було змосковщене, було проти неї — воно було перешкодою до її повстання. Але життя не признає перешкод, не годиться з ними і шукає виходу. І перешкоди нині в великій мірі

усунені. Українська Православна Автокефальна Церква має нині на Україні десятки єпископів, тисячі священників і церковні громади на цілій українській території. Вона стала силою, якої ніхто і ніщо не може зломати. Відродження рідних звичаїв, рідна мова, рідний дух в церкві, се та сила, яка робить Українську Церкву непереможною.

І я став єпископом не силою згоди, не призначенням вищої власті, але бажанням самого нашого народу. Сам народ доручав мені провід — перший раз в Києві, другий раз на Поділю, а третій раз в Злучених Державах.

Рух, який почався серед українського народу, розливає ся бурхливим морем і захоплює щораз новий ґрунт. І тому власне ніхто не повинен ставати осторонь, але помагати ламати ті пута, що заступають нам дорогу до свободного життя.

Якже се ті перешкоди?

Одною з таких перешкод, яку мусимо з нашого народнього шляху усунути, є так званий греко-католицизм, або унія. А повстала та унія на нашій землі і серед нашого народу в той спосіб, що кількох єпископів забажало роскішного життя, забажало, щоби нарід не мав сили прийняти їх нехристиянську роботу, отже покинули народ і втікли під охорону папи і польського короля. Народ же не хотів унії і йому канчуками накидали її власні відступники при помочи польського короля і польського панства.

І тому власне унія є для Українців нічим іншим, як чорним пятном, приложеним на чоло рукою польського короля, польських магнатів, разом з кількома українськими зрадниками.

Нині розтулюються нам очі, ми бачимо те чуже пятно на нашій долі, ми розуміємо, хто і на що його там поклав, отже-ж повинні змити його, щоби і сліду по нім не лишилося. Що приклала нам польська панська рука, те приклала вона на сором нам і ми повинні позбутися його, щоби і малого сліду не лишилося.

Другою перешкодою на шляху, яким наш народ йшов, є церква московська. І її історія в нас не краща, як церкви уніятської. Сама церква московська не мала ніколи ніяких прав; вона вміла виховувати лише на рабів, а серед нашого народу виховувала вона його синів на явних, свідомих зрадників.

Церква українська дістала ся під пановання московське не долею народу, але дорогою безсоромного купна. Москвалі купили нашу церкву в 17 столітті — її продав турецький везір московському патріярхови за 120 соболіних шкур і чевелику суму грошей. І знов подібна історія, як і з унією, і знов те саме поневолення, від якого приходиться нам тепер освободжати ся.

Божа рука веда наш нарід скорботною дорогою. Терпінням і кровію був встелений шлях, яким довелася йому переходити. Провадила ся довга і завзята боротьба і волею Божою судилося й мені брати участь в тій кровавій боротьбі.

А коли нині стою я перед вами, щоби передати братний привіт від рідної нашої церкви з рідної землі, то і сюла рука Божа привела мене, щоби звістити вам про нашу працю за морем і передати вам шире поздоровлення від усіх ваших братів з рідної землі.

Найтерше прийміть ширий привіт від найпочетнішого Митрополита київського і всієї України, отця Василя, а дальше від всіх тих, що впроваджуючи мене, передавали вам свої ширі бажання. Не всіли я перелати вам всего того, що вони говорили, а ще більше, що говорюло їх серце. Я бачив слези в них в очах, хоч уста їх не могли сказати всего того, що сказати хотілося.

Ширий привіт прийміть і від всіх (Продовження на сторони 8-ій)

До Українського Православного Загалу в Канаді

Дорогі Браття і Сестри!

Отся світлина представляє, як буде виглядати Українська Православна Церква в Вінніпегу, коли буде скінчена.

Будова церкви почнеться слідуною весни, а що церква в Вінніпегу буде дійсно Катедрою Української Православної Церкви в Канаді, то Українська Православна і громада в Вінніпегу звертається до вірних й прихильників Рідної Церкви в цій Канаді з горячою просьбою причинитися своїми датами до будови цього Храму Божого.

Щоб увіковічити пам'ять тих, котрі причиняються до будови Катедри,—лоти під Катедру поділені на понумеровані квадратові футути і за кожного доляра жертви записується один квадратний фут на жертводавця. Імена таких властителей квадратних футів будуть переходуватися в катедральній церкві так довго, як довго ся Катедра буде існувати.

Колиб хто хотів зайнятися розпродажею квадратних футів, то най ласкаво зголоситься на адресу касієра. До нього треба також слати всі жертви. Адреса касієра:

H. I. BLOK, — 210 DUFFERIN AVE., WINNIPEG, MAN.
 За Комітет Української Православної Церкви в Вінніпегу:
В. Новак, голова. **В. Купченко, писар.**
 За Жіноче Українське Православне Товариство в Вінніпегу:
П-ні О. Свистун, предс. **П-ча А. Романчич, писар.**

ОДЕН ШЕПТИЦЬКИЙ НА МІСЦЕ ДРУГОГО.

(Для запам'ятання).

„Діло“, а за ним і філадельфійська католицька „Америка“ подають такий факт:

Митр. Шептицький вислав від себе до Риму пропозицію, щоби єпископом-суфраганом (єпископом-помічником) у Львові іменовано о. д-ра Теодозія Галушинського ЧСВВ (Чину св. Василя Великого—Василіянця), теперішнього ректора львівської духовної семінарії.

Рівночасно капітула святоюрська (прибічники Шептицького) звернулася від себе з окремим пропозицією до Риму, щоби єпископом-суфраганом для Львова іменував римський престіл (папа) о. Климентія Шептицького, ігумена чина Студитів в Уневі, рідного брата митр. Шептицького.

Справа львівської суфраганії буде порішена мабуть щойно за кілька місяців, бо рим

ська курія мусить ще перевести переговори з польським урядом.

Отже ясна справа! До помочи одному Шептицькому має прийти ще й другий, щоби кмісь засісти на митрополічій стільці. Се одно!

Друге те, що Рим в справах греко-католицької церкви радиться Поляків. На що Польща згодиться, за тим за явиться і папа, або інакше сказати — справами греко-католицької церкви не розпоряджають ані самі греко-католики, ані навіть папа, але Поляки. Папа лише прибиває печатку на польське рішення, а греко-католики мусять приймати мовчки, що їм Поляки дадуть в руки.

А капітула... Се-ж дорадники, а властиво прислужники Шептицького, яким ближша католицько-панська Польща, ніж хлопська Україна.

А який буде дальший хід всего того?

ПЛАТЯТЬ ПО ЗАСЛУЗІ.
 „Діло“ з 21 вересня 1924 подає таку новинку:

Святий Йосафат на Індексі.
 — Польська державна прокуратура при окружному суді в Золочеві почала карне доходження проти пароха села Барилова в Радехівському повіті, о. Івана Нагурського, який назвав св. Йосафата „вірним сином гр. кат. церкви й українського народу“. За те місцева поліція зробила донос, на основі якого закинуто о. Нагурському злочин з \$302 з. к.

Не можна сумніватися, що „Діло“ подаючи наведену новинку, розуміло, що о. Нагурському Поляки заподівають кривду. Чому, мовляв, нашого руського святого не можна руським звати! А однак в сім випадку вина таки за Нагурським... хоч і не конче супроти Польщі. Коли папа по війні прислав до Варшави Полякам (не до Львова, хочби і Шептицькому!) Йосафатову свічку; коли тойже папа минушого року енциклікою оголосив цілому католицькому світові, що Йосафат, „се оден зі спеціальних заступників Польщі“; а ще дальше, коли нагадаємо, що і сам Йосафат в листі до Саліти (12 марта 1622) писав, що в своїй роботі кермує „волею Его королівського Величства і добром Річипосполитої“ — отже інтересом Польщі, то чи не буде найбільшим злочином говорити, що Йосафат є вірним сином українського народу? Невжеж той, що служив вірно королеві і Польщі і для їх добра нищив український народ, міг в той сам час бути вірним сином України?

Се все повинен був Нагурський розуміти і не звати народного ворога сином народу. Щож до Польщі, то певна річ, що в її інтересі було би піддержувати такі проповіді, та коли вона має свої окремі рахунки і переслідує Нагурського, то все таки з боку Українців не може бути співчуття до переслідуваного. Він же дістає по заслугі, хоч покищо і не з рук тих, яких зводить на мавнівці.

ЩО НАМ ПИШУТЬ.

Україна, Н. Дак.

Слава Ісусу Христу.
 Всен. о. Редакторе!

Я отримав вже пару чисел дорогого Православного Вісника з котрого я дуже задоволений, бо сей часопис є дорогим приятелем нашого народу, бо бореться на наш скатований укр. нарід і його церкву. Ви о. Редактор є тим сівачем, котрий засіває зерно правдивої науки Христової. Ви є керманічем, котрий провадить наш замучений та скатований український нарід правдивою дорогою. Ваш часопис є тим Мойсеєм, котрий має вивести наш український нарід із римської та московської душевної неволі. То нехай Господь Всемогучий скріпить Ваші сили до дальшої праці, і най допоможе Вам згуртувати наш народ під одним прапором. На Вас спляться всілякі клевети, наруги, та

Православний Календар Рік 1924.

(Після нового стилю)
 ЛИСТОПАД

- 1 С Прор. Йоїла
- 2 Н 20. по С. Артемія
- 3 П Іларіона Вел.
- 4 В Аверкія, 7. Муч.
- 5 С Ап. Якова, бр. Госп.
- 6 Ч Арети, Атаназ.
- 7 П Мч. Маркіяна
- 8 С Вчч. Дмитрія
- 9 Н 21 по С. Мч. Нестора
- 10 П Мч. Параскеви
- 11 В Мч. Анастазії
- 12 С Зеновія і Зеновії
- 13 Ч Стахія, Амілія
- 14 П Косми й Даміяна
- 15 С Мч. Акиндина й др.
- 16 Н 22. по С. Акептсими
- 17 П Йоаннікія
- 18 В Мч. Галактіона
- 19 С Павла еп.
- 20 Ч Єроніма, Лазаря
- 21 П Собор Михаїла Арх.
- 22 С Онисифора, Теоктиста
- 23 Н 23. по С. Єраста, Ореста
- 24 П Теодора Стр.
- 25 В Івана Милост.
- 26 С Івана Золотоуст.
- 27 Ч Ап. Филипа
- 28 П Гурія і Самона
- 29 С Ап. і Єв. Матея
- 30 Н 24 по С. Григорія н.

очернення, але стійте твердо як скала, а Всевишній Господь Вам допоможе. Він Всесильний дасть що ще засвітить те сонечко правдивої Христової науки і тим нашим душевно поневоленим братам, котрі ще блудять в римській та в московській темряві. Бо і ми тут на свободній землі Вашингтона, на Україні, Н. Дак., вже скинули римську шлюню ще від 1916 року і маємо тепер доброго та щирого свящ. Льва Веселовського, котрий щиро працює між нами й веде нас до кращої долі.

На сім вікнчу сих моїх пару слів котрі пишу до Вас, Всен. о. Редактор, від широго серця, та тільки прошу не протівитися, що може лешо не так сказав, як треба, бо я є простим грекочієм.

Дмитро Павлюк.

СОБОР У. П. Ц. В КАНАДІ.

(Продовження зі сторони 7-ої.)
 щирих борців за рідну справу і від всего українського народу, що стремить до тої самої цілі, до якої і ви стремите. Божа ласка нехай обєднає цілий наш народ одною думкою, одним розумінням і поведе його одним спільним шляхом до кращої долі...

На сім передполуднева сесія собору закінчилася.
 (Дальше буде).

Від Редакції.

Український православний загал привітав появу „Православного Вісника“ з великою радістю. Про се свідчать многі похвальні листи, які ми до тепер отримали, як також число передплат, які до сього часу вплинули.

Одинока недостача „П. В.“ се те, що він виходить лиш раз на місяць. Пишуть нам наші читачі: „Так довго приходиться ждати від одного числа до другого. Чи не можнаб видавати „П. В.“ бодай два рази на місяць?“

Щоб видавати „П. В.“ частійше, треба більше грошей, отже треба більше передплатників. Ми не дістаємо чужої помочи так як другі релігійні органи в Канаді.

Гроші тепер має кожний, отже ніхто не сміє занедбувати свого обов'язку супроти свого релігійного органу.

Вирівнюючи передплату просимо зазначити, від якого числа часопис отримує.
 Ред. „П. В.“

ЦЕРКОВНІ РІЧІ, РИЗИ І КНИЖКИ.

Через редакцію „ПРАВОСЛАВНОГО ВІСНИКА“ можна замовляти всі церковні річі, як фелони, чаші, кадила, свічники, хрести та церковні книжки.

Пишіть на адресу:

THE ORTHODOX HERALD,

379 PARR STR.,

WINNIPEG, MAN.